

Göteborgs kommun
info@educ.goteborg.se

2019 06 05
1 (19)
Dnr-2018: 6377

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Katrinelundsgymnasiet 1 i Göteborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en regelbunden kvalitetsgranskning på Katrinelundsgymnasiet 1 i Göteborgs kommun avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. För varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar inom vilka punkter detta ska göras. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs i så fall också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framtåsyftande kommentarer då det bedöms motiverat.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Katrinelundsgymnasiet 1 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i *hög utsträckning* skolans utveckling av undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i *flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver säkerställa att all undervisning erbjuder variation och ett sådant aktivt lärarstöd att elevernas motivation och engagemang stimuleras.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i *flera delar* av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Tillsammans med lärare och övrig personal behöver rektorn se till att det gemensamma arbetet för att skapa och upprätthålla en studiemiljö som är inriktad på lärande blir fullt implementerat i alla klasser.

Bedömning och betygssättning

Det finns i *hög utsträckning* förutsättningar för att säkerställa en likvärdig bedömning och betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen Göteborgs kommun ska senast den 20 december 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas till Skolinspektionen via e-post, dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2018: 6377) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Gymnasieskolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling av undervisningen.

Skälen för bedömningen är att rektorn, genom en ändamålsenlig organisation och ett uppföljningsarbete, givit förutsättningar för en kontinuerlig utveckling av undervisningen. Granskningen visar att roller inom organisationen upplevs som tydliga av dem som intervjuats under Skolinspektionens besök och att det genom en genomtänkt mötesstruktur finns olika forum för samverkan och kollegialt utbyte. Nästa steg i utvecklingen av det kollegiala lärandet är att säkerställa att goda exempel på arbetsmetoder på ett systematiskt sätt lyfts fram och sprids för att ytterligare stärka likvärdigheten i lärarnas arbete med eleverna. Skolenhetens kvalitetsarbete, som bedrivs på flera nivåer, innefattar ett väl utvecklat system för uppföljning, analys och åtgärder. Det är också tydligt att de insatser som genomförs utifrån konstaterade behov faktiskt resulterar i bättre förutsättningar för en god undervisning. Exempelvis har förändrade arbetssätt bidragit till ökad trygghet och studiero och extra resurser i vissa ämnen skapat förutsättningar för bättre resultat. Beträffande jämställdhetsarbetet framgår slutligen att det förekommer olika insatser för att främja lika behandling och motverka traditionella könsmonster. Det finns på skolenheten också planer för när dessa frågor ska lyftas i undervisningen. Trots att det finns utrymme att ytterligare utveckla analyserna avseende vissa skillnader mellan könen är, enligt Skolinspektionens bedömning, jämställdhet ett tydligt perspektiv i skolenhetens uppföljningsarbete.

Granskningen visar att skolenheten har en organisation som upplevs som tydlig av de som intervjuats, med implementerade rutiner för arbetet och adekvat rollfördelning. Lärarna och elevhälsan beskriver att mål och förväntningar kommuniceras på ett tydligt sätt och trots att Katrinelundsgymnasiet består av flera skolenheter med olika

rektorer är det enligt samtliga intervjuade tydligt hur beslut fattas och ansvarsfördelningen ser ut. Rektorn leder, men med tillit till lärarna och inte på ett kontrollerande sätt. Skolans personal har gjort och åstadkommit mycket som kollektiv, uttrycker en av lärarna vid intervju.

Mötesstrukturen, som beskrivs vid intervjuer och i dokument, innebär att det under varje vecka finns forum för samverkan inom programmet på skolenhetsnivå och samverkan mellan skolenheter i ämneslag. Lärarna och rektorn beskriver hur deras möten följer en struktur som tydliggjorts i ett årshjul. Personalens möten är strukturerade, effektiva och har en tydlig agenda, uttrycker en lärare. Vissa frågor, såsom exempelvis likabehandlingsarbetet och bedömning och betygssättning behandlas både i möten på skolenhetsnivå, men också i övergripande forum mellan skolenheter. Det är nödvändigt att ett sådant arbete sker även övergripande säger lärarna. De flesta lärare som intervjuats uttrycker också att deras möten ger goda förutsättningar för kollegialt lärande och bland annat beskrivs att frågor om pedagogik och strategier i undervisningen ofta lyfts och diskuteras, både på programmöten och vid ämneskonferenser. Samtidigt sker också mycket av det kollegiala lärandet i spontana samtal och vid planering mellan kollegor, berättar lärarna vidare. Lärarna sitter i arbetsrum med andra lärare från programmet och flera beskriver hur de har ett tätt samarbete med sina kollegor och tar emot tips och ideer i syfte att förbättra undervisningen. Det finns emellertid en risk att vissa lärare inte deltar lika frekvent i det utvecklingsarbete som sker, berättar både elevhälsans representanter och rektorn. Det är därför inte säkert att det utvecklingsarbete som sker sprids till alla lärare på skolenheten. Rektorn bekräftar att det finns behov av att ytterligare utveckla det kollegiala lärandet och säger att man bland annat vill skapa bättre möjligheter för lärarna att i högre grad spegla varandra genom auskultation och gemensam planering. Detta är också ett önskemål som flera lärare lyfter vid intervjun med Skolinspektionen.

Granskningen visar vidare att rektorn tar ansvar för att skolenhetens resultat följs upp och att dessa uppföljningar används för att utveckla utbildningen i enlighet med de nationella målen. Intervjuer och dokument visar att Katrinelundsgymnasiet har ett dokumenterat uppföljningssystem i flera olika nivåer och att utvecklingsområden därigenom kan identifieras och åtgärdas. Lärare uttrycker att de känner sig delaktiga i det systematiska arbetet med att utveckla verksamheten på skolan och inom enheten. Vi har ett tydligt målfokus vid våra möten och undersöker mönster och orsaker tillsammans, säger en lärare. Utöver detta finns också en grupp bestående av lärare, specialpedagog och rektor med särskilt ansvar för kvalitetsarbetet, uppger de intervjuade. Rektorn beskriver att basen i uppföljningen av kunskapsresultaten är en analys som varje lärare gör av betygssammanställningar från de senaste tre åren i varje kurs. Materialet innehåller fördelning av satta betyg och finns också uppdelat

utifrån elevernas kön. Därefter görs en analys på gruppnivå som rektorn sedan använder i en årlig uppföljningsrapport på skolenhetsnivå. Skolinspektionen har tagit del av den senaste *Uppföljningsrapporten* och kan konstatera att den innehåller resultatsammanställningar, såväl som analyser av resultaten och de slutsatser som leder fram till beslut om vilka utvecklingsåtgärder som ska genomföras under nästkommande år och som sedan beskrivs i skolenhetens *Verksamhetsplan*. Utöver rena kunskapsresultat lyfts och analyseras exempelvis skolans kompensatoriska uppdrag, elevhälsans arbete, elevers ansvar och inflytande samt resultatet av de enkäter som genomförs och som bland annat handlar om elevernas upplevelse av trygghet och studiero. De utvecklingsområden som prioriterats för innevarande läsår är framförallt studiero (till följd av svaga resultat i enkäter), stärkt mentorsuppdrag, språkutvecklande arbetssätt och uppföljning av elevers behov och närvaro. Beträffande utvecklingsområdet studiero beskriver såväl rektorn som lärare och elever hur tryggheten och studieron förbättrats genom de insatser som skolenheten gjort i form av bland annat tydligare rutiner och regler. Rektorn uttrycker att han haft fokus på bland annat detta vid sina lektionsbesök samt att resultat också kan ses i de enkäter som genomförs med eleverna. Rektorn beskriver i inskickade dokument och intervju också hur resurser fördelas utifrån identifierade behov och den analys som rektorn gör tillsammans med EHT och lärare. Ett exempel på detta är en förstärkning av lärarresursen i matematik, berättar rektorn. Att denna förstärkning gav effekt kan rektorn se direkt i elevernas kunskapsresultat. Även lärare beskriver hur denna resursförstärkning, tillsammans med en satsning på öppet stöd och extra undervisning varit positiv för eleverna.

Vidare visar granskningen att det finns ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten där skillnader uppmärksammas i skolenhetens uppföljning och där insatser regelbundet görs för att främja lika behandling mellan könen. Av skolenhetens elever är omkring hälften kvinnliga och hälften manliga. De eventuella skillnader som finns i resultat mellan dessa grupper följs upp i Skolenhetens systematiska kvalitetsarbete. Utöver betyg och gymnasieexamen tittar man på frånvarostatistik och enkätsvar. Däremot har man ännu inte analyserat skillnader mellan resultat i nationella kursprov och betyg utifrån kön (se området bedömning och betygsättning). Rektorn beskriver i intervjun att uppföljning av jämställdhetsfrågor också ingår som en kontinuerlig del i skolenhetens likabehandlingsarbete. De fångar även upp skillnader gällande exempelvis hur elevhälsans resurser används och rektorn analyserar eventuella mönster i de anmälningar om kränkande behandling som kommer till honom. Mot bakgrund av vad som framkommit har skolenheten testat olika insatser för att bland annat adressera den negativa stress som många kvinnliga elever känner. För de manliga eleverna handlar det mest om att skapa trygghet och studiero, för att

stärka deras kunskapsresultat, fortsätter rektorn. Vidare har man på skolenheten både återkommande och mer tillfälliga inslag i utbildningen för att främja jämställdhet och motverka traditionella könsmönster. Både lärare och elever beskriver den genusvecka som årligen hålls för eleverna i år 2 och flera av de intervjuade uppger att det också skett fortbildningsinsatser i form av föreläsningar på temat normer och värderingar. Lärare har även fasta klassrumsplaceringar ur ett jämställdhetsperspektiv och flera lärare delar in eleverna i blandade grupper med avseende på kön. Elever som intervjuats säger att de också pratat en hel del om jämställdhetsfrågor i undervisningen. Eleverna uttrycker i intervju att de inte tycker att det är någon skillnad mellan hur killar och tjejer behandlas på skolan och ger exempel på hur talutrymmet fördelas i klassrummet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Förordningen (SKOLFS 2010:14) om examensmål för gymnasieskolans nationella program

Ämnesplaner

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Skälen för denna bedömning är att mycket av den undervisning som bedrivs på Katrinelundsgymnasiet 1 uppfyller Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier, men att det också finns lärare som behöver utveckla sitt arbete, framförallt avseende att erbjuda variation och stimulans i undervisningen. Generellt följer lektionerna på skolenheten en genomtänkt och gemensam struktur vilket skapar en tydlighet och förutsägbarhet för eleverna. Lärarna tydliggör också syftet och de förväntningar man har på eleverna. Däremot varierar planeringen av olika moment och uppgifter i undervisningen mellan olika lärare. Det finns flera exempel på lärare som erbjuder både variation och balans i sin undervisning och som genom interaktiva metoder gör eleverna delaktiga. Men det finns också exempel på undervisning som är mer ensidig, med fokus på enskilt arbete och där läraren därmed riskerar att inte stimulera

eleverna att utveckla och bibehålla sitt engagemang. Det är också varierande i vilken grad eleverna får möjlighet till inflytande. Beträffande anpassning visar granskningen att de flesta lärare försöker finna metoder att möta eleverna och att det på skolenheten även finns ett utvecklat samarbete i detta avseende.

Granskningen visar att undervisningen har en tydlig struktur på de flesta lektioner. Observationer och intervjuer med elever och lärare visar att lektionerna oftast inleds på samma sätt. Läraren går igenom vad som ska hända på lektionen, såväl muntligt som skriftligt och ofta anknyter läraren också till tidigare lektioner liksom blickar framåt och knyter an till ämnesplaner och bedömning. Eleverna beskriver i intervjuer att de tycker att de flesta av deras lärare gör mål och syfte med undervisningen tydligt för dem. Lärarna uttrycker att tydliggjorda förväntningar också är ett sätt att skapa förutsättningar för måluppfyllelse. Både lärarna och rektorn beskriver hur de på skolenheten arbetat för att implementera gemensamma ramar för lektionerna. I detta ingår tydliga inledningar och att planeringen för dagen finns uppskriven på tavlan. Rektorn uttrycker att detta nu börjar sätta sig och att lärarna generellt följer denna struktur. De har på Skolenheten arbetat mycket med att skapa tydlighet och struktur i lektionerna, uttrycker en lärare vid intervju. Eleverna ska veta vad som väntar dem oavsett vilken lärare de träffar.

Granskningen visar emellertid att det varierar mellan ämnen och lärare hur varierad och stimulerande undervisningen är. Vid observationerna ser inspektörerna exempel på olika arbetssätt, med inslag av individuellt arbete, arbete i par, diskussioner i grupper och helklass, föreläsningar och presentationer. Genomgående får eleverna också ett aktivt lärarstöd genom exempelvis vägledning i diskussion och arbete, uppmuntrande kommentarer, utmanande frågor och mer direkt hjälp. Under några av lektionerna ägnas emellertid huvuddelen av tiden åt individuellt arbete och trots att Skolinspektionen inte såg några exempel på detta under just de lektioner som observerats beskriver elever att de ofta tappar engagemang och slutar arbeta om de gör samma sak under hela lektionen. I samtliga intervjugrupper finns elever som ger exempel på undervisning som de tycker är alltför ensidig med för stora inslag av individuellt arbete. Elever beskriver också hur insatserna för att motivera eleverna att orka engagera sig hela lektionen ibland begränsas till löften om raster eller att få sluta tidigt. Samtidigt ger eleverna också flera exempel på lärare som i sin undervisning har en bra balans mellan exempelvis genomgångar och individuellt arbete och som också engagerar eleverna och anpassar upplägg efter deras önskemål och arbetsbelastning i andra ämnen. Vid intervju med lärare, elevhälsa och rektorn bekräftas att det finns skillnader i hur lärarna arbetar för att skapa variation och motivation i lärandet. Det framgår också att det finns ett behov av ökat utbyte lärarna emellan då vissa lärare främst fokuserar på de arbetssätt de känner sig mest bekväma i. De flesta lärare som

intervjuats ger olika exempel på hur de försöker åstadkomma en bra balans, men det finns också lärare som beskriver sin undervisning som ganska traditionell och styrd.

Även beträffande lärarnas arbete för att göra eleverna delaktiga i undervisningen visar granskningen att det finns vissa skillnader mellan olika ämnen och lärare. Det framgår av intervjuer att eleverna upplever att de har begränsade möjligheter till inflytande över undervisningen hos vissa lärare, medan andra lärare beskrivs som inbjudande redan i planeringsfasen. Eleverna beskriver att deras lärare i vissa ämnen regelbundet frågar eleverna om deras åsikter och sedan tillmäter elevernas uppfattning stor betydelse i planeringen, både inför moment och löpande. Hos andra lärare begränsas inflytandet till möjlighet att påverka exempelvis examinationer.

Granskningen visar vidare att elevernas möjligheter att reflektera över sitt eget lärande och att vara delaktiga i att utvärdera undervisningen tillsammans med lärarna, också varierar. Eleverna genomför framförallt utvärderingar vid terminsslut och vid kurslut. Vid elev- och lärarintervjuerna framkommer även att vissa lärare mer löpande gör olika avstämningar med eleverna, både muntligt och skriftligt, men att vissa lärare aldrig utvärderar sin undervisning. Skolenheten har inget gemensamt system för att göra utvärderingar och rektorn beskriver att de behöver utveckla detta tillsammans med eleverna för att öka delaktigheten såväl under kursens gång som vid kursavslut. Flera av eleverna säger att mycket av utvärderingsarbetet sker på mentorstid (vilket Skolinspektionen också ser exempel på vid sina observationer) och att det också är deras mentorer som återkopplar till eleverna vad som framkommit i de utvärderingar eleverna gjort. Flera av eleverna lyfter också fram hur de upplever att deras mentorer verkligen företräder dem som elever genom att lyfta väsentliga förslag från eleverna till rektorn och prata med andra undervisande lärare.

Vidare visar granskningen att lärarna på olika sätt och med olika metoder anstränger sig att anpassa undervisningen efter elevernas behov och förutsättningar, och att det på skolenheten också finns en stödorganisation för detta arbete. Lärare uttrycker att det visserligen är en utmaning att anpassa undervisningen eftersom flera av elevgrupperna upplevs som stora och heterogena, men att de ändå hittar vägar för detta. Framförallt lyfter lärarna fram hur de arbetar med utformning av breda och nyanserade uppgifter som eleverna kan klara av, men som samtidigt ger utrymme för olika nivåer. Lärarna lyfter också fram hur samverkan både med andra lärare och med andra stödfunktioner är viktiga för att klara detta. Elevhälsan uppger att de generellt upplever att lärarna på skolenheten är skickliga på att anpassa och möta eleverna på ett bra sätt. Lärarna ger inte upp om sina elever, säger en av representanterna. Elevhälsan beskriver vidare hur de på olika sätt, utifrån sina professioner exempelvis observerar undervisning och vid behov handleder lärarna i arbetet med att stödja

eleverna. Detta bekräftar även av flera lärare som uttrycker att detta innebär en hjälp för dem. I organisationen finns också en utvecklad "support-verksamhet" som av samtliga intervjuade grupper beskrivs som en möjlighet för elever att få aktivt stöd, men också att ta igen missad undervisning och få hjälp på andra sätt.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att undervisningen utvecklas så att all undervisning erbjuder variation och ett sådant aktivt lärarstöd att elevernas motivation och engagemang stimuleras och bibehålls.

Granskningen visar att detta arbete behöver utvecklas ytterligare på Katrinelundsgymnasiet 1. Visserligen finns det många exempel på undervisning som präglas av en god variation och balans, men det finns också exempel på undervisning som inte är tillräckligt varierad och stimulerande för att eleverna ska utveckla och bibehålla sitt engagemang, vilket i sin tur riskerar att påverka deras utveckling och lärande negativt.

Av läroplanen framgår att läraren har ett ansvar för att stärka varje elevs självförtroende samt vilja och förmåga att lära. Vidare ska läraren låta eleverna pröva olika arbetssätt och arbetsformer liksom i undervisningen skapa en sådan balans mellan teoretiska och praktiska kunskaper att elevernas lärande främjas

En varierad och balanserad undervisning innebär generellt en viss variation och växling mellan olika sätt att arbeta på, både inom och mellan lektioner i ett ämne. Respektive arbetsform kan i sin tur varieras utifrån olika undervisningsmetoder och material. Till exempel kan helklassundervisning varieras metodmässigt på olika sätt av läraren utifrån förmedlande/förklarande metoder, interaktiva metoder och gestaltande metoder. Vidare bör det vara vägledande att även en enskild lektion planeras så att eleverna får möjlighet att upprätthålla sitt engagemang och intresse lektionen ut. Skolan bör också eftersträva en undervisning där läraren kognitivt utmanar eleverna med uppgifter och aktiviteter, som utvecklar deras tänkande oavsett vilken nivå eleverna befinner sig på. Detta, visar forskningen, är något som främjar och stärker elevernas motivation och engagemang i undervisningen.

Oavsett om undervisningen bedrivs inom ramen för arbetsformerna helklass, grupparbete eller enskilt arbete, och oavsett vilka specifika arbetssätt som används inom ramen för dessa arbetsformer, så behöver läraren aktivt stimulera, handleda och stödja elevernas läroprocesser. Läraren behöver också uppmuntra eleverna att

interagera med varandra och lyssna på varandras åsikter med intresse, allvar och respekt. När eleverna ska arbeta enskilt eller i grupp behöver läraren hjälpa eleverna att komma igång, och stödja och hjälpa eleverna under det fortsatta arbetets gång, så att eleverna bibehåller ett engagemang i uppgiften. I det aktiva lärarstödet ligger också att kunna förklara samma sak på flera olika sätt och prova andra förklaringsmodeller om eleven inte förstår, samt att på ett konstruktivt sätt vidta åtgärder om elever inte kommer igång med sitt arbete.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Skälen för bedömningen är att det vid Katrinelundsgymnasiet 1 finns ett arbete för att eleverna ska känna sig trygga och trivas i sin skolmiljö. Genom olika insatser har den upplevda otryggheten minskat och det finns genom regelbundna utvärderingar också en god kännedom om hur eleverna upplever situationen på skolan. Det framgår också att arbetet och förhållningssättet till stora delar är förankrat över skolenhetsgränserna. Beträffande studiero visar granskningen emellertid att arbetet för att skapa en studiemiljö inriktad på lärande ännu inte är tillräckligt. De gemensamma rutiner som införts på skolenheten är inte fullt implementerade och det föreligger därför stora skillnader i studiero mellan olika grupper och årskurser. Lärarna behöver därmed fortsätta utveckla ett gemensamt förhållningssätt i dessa frågor.

Granskningen visar att skolan har ett pågående arbete för att stärka tryggheten på skolan. Enligt inkommen dokumentation samt intervju med rektorn är trygghet och studiero prioriterade områden eftersom de fått förhållandevis låga värden i enkäter som genomförts bland eleverna. Generellt uttrycker eleverna att de känner sig trygga på sin skolenhet och våning, men några beskriver att det inte alltid känns lika bra att vistas i de gemensamma lokalerna och strax utanför skolan, där många elever befinner sig. Bland annat har det förekommit bråk och andra incidenter som påverkar tryggheten. Det visar sig vid intervjuer att personalen är väl införstådda med detta och de beskriver hur en rad konkreta åtgärder vidtagits för att förstärka tryggheten i skolans gemensamma lokaler. Bland annat har skolan byggts och möblerats om, det

har anställts ytterligare skolvärddar som befinner sig nära eleverna under rasterna och det har införts lås som innebär att bara de som går eller arbetar på skolan har tillträde till lokalerna. Detta arbete sker också i samarbete med andra skolenheter inom byggnaden, vilket är en nödvändighet, enligt de intervjuade. De sammantagna åtgärderna har lett till att det blivit lugnare på skolan, enligt de intervjuade. Lärarna uttrycker att de även tycker att det finns en samsyn på hela Katrinelundsgymnasiet. Det framgår av intervjuer och dokument att elevernas upplevelse av trygghet regelbundet kartläggs och att den samlade kartläggningen används som underlag för insatser som görs. Exempelvis står i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete att man haft ett särskilt fokus på de kvinnliga elevernas trygghet eftersom det noterats att de i lägre grad svarat att de känner sig trygga på skolan. Mycket av det förebyggande arbetet sker inom ramen för mentorskapet, men det finns också exempel på gemensamma insatser såsom särskilt avsatta dagar och tematiskt arbete om mänskliga rättigheter, genus och etik.

Beträffande studieron visar granskningen att många lärare har metoder för att skapa en god lärmiljö, men att det även finns undervisning som inte präglas av studiero. Av intervjuer med elever framgår att studieron varierar mellan olika klasser och år. Några av de elever som intervjuats i år 3 säger att studieron är dålig på de flesta av deras lektioner och beskriver att det till och med förekommit att lärare avbrutit undervisningen när det inte fungerat. Enligt dessa elever har lärarna inte ett gemensamt förhållningssätt och även om det finns lappar med gemensamma regler följs inte dessa. I år 1 och 2 ser det däremot annorlunda ut. De flesta elever uppger att studieron i undervisningen generellt är god, även om det finns exempel på klasser eller ämnen där det fungerar sämre. Denna bild bekräftas också av lärare och rektorn vid intervju. Rektorn beskriver att de på skolan arbetat mycket för att införa en gemensam rutin för att säkerställa studiero bland annat med tydlig lektionsstruktur, insamling av mobiltelefoner och fasta platser i klassrummet. Detta fungerar väl i många grupper, men även om rutinerna tillämpas av de flesta lärare finns det exempel på fall där det inte är så, speciellt i år 3. Skolenhetens särskilda fokus på att förbättra studieron bottenar i resultaten av utvärderingar och enkäter som gjorts med eleverna. I Skolinspektionens skolenkät som genomfördes hösten 2017 med elever i år 2 (nuvarande år 3) svarade exempelvis endast 36 procent att det stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra att *Jag har studiero på lektionerna*. Efter denna enkät har det inom skolenheten gjorts fördjupade undersökningar bland annat i form av djupintervjuer och egna enkäter. Rektorn har också haft lektionsstruktur och gemensamma riktlinjer i särskilt fokus vid lektionsbesök, beskriver han.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Tillsammans med lärare och övrig personal behöver rektorn utveckla det gemensamma arbetet för att skapa och upprätthålla en studiemiljö som är inriktad på lärande.

Granskningen visar att Katrinelunds gymnasium 1 behöver fortsätta utveckla ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att skapa och upprätthålla en studiemiljö som är inriktad på lärande. Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Den enskilda lärarens förmåga att leda arbetet och upprätthålla ordningen i klassrummet är en viktig förutsättning för att uppnå en miljö som präglas av både trygghet och studiero. Skolinspektionens kvalitetsgranskning av skolans arbete för att skapa studiero från 2016 visar att studiero främjas av tydliga lektionsstrukturer och av ett tydligt ledarskap i klassrummet. Granskningen visar också att lärares förutsättningar att skapa studiero i undervisningen påverkas av andra processer på skolan. Det handlar framför allt om skolans arbete med normer och värden och det främjande arbete som bedrivs av elevhälsan, men också om skolans samarbetskultur och gemensamma förhållningssätt.

För att åstadkomma en miljö på skolan där all undervisning präglas av lärande och studiero krävs att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt. Det är också viktigt att eleverna involveras. Det handlar ytterst om att arbeta för en skolkultur där det bedrivs ett gott förebyggande arbete men också att det finns ett gemensamt förhållningssätt för hur ordningsstörningar ska hanteras om de uppstår.¹

Lärarnas förebyggande arbete kan emellertid genomföras på olika sätt. Forskning visar att lärarna behöver ha ett tydligt ledarskap i klassrummet men att också planering, genomförande och anpassning av undervisningen spelar en avgörande roll². Elever som inte blir tankemässigt utmanade och stimulerade på lektionerna riskerar att bli

¹ Skolinspektionen (2016c) *Skolans arbete med att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också*, Stockholm: Skolinspektionen

² Skolverket (2011b) *Utvärdering av metoder mot mobbning*, Rapport 353, Stockholm: Fritzes

omotiverade, uttråkade och ibland stökiga³. Motsvarande gäller om elever inte får det stöd de behöver för att kunna följa undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25 a § skollagen

8 kap. 3, 3 a och 3 f §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 2.1 Kunskaper, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Det finns i hög utsträckning förutsättningar för att säkerställa en likvärdig bedömning och betygsättning.

Skälen för bedömningen är att det på skolan finns goda förutsättningar för kvalitetssäkring av lärarnas bedömning och betygsättning i syfte att säkerställa en likvärdighet. Granskningen visar att rektorn gör en uppföljning av lärarnas arbete med betygsättning där eventuella skillnader och avvikelser uppmärksammas och analyseras, även om det finns utrymme att utveckla denna analys ytterligare. Vidare framgår det av granskningen att det finns en systematiserad samverkan i bedömningsfrågor, som innebär att lärare i olika forum och på olika sätt ges förutsättningar att kalibrera bedömningar och diskutera betygsättning med varandra. Det förekommer också samverkan i bedömningsfrågor med andra skolenheter.

Granskningen visar att det på skolan sker en uppföljning av lärarnas arbete med bedömning och betygsättning och att denna uppföljning delvis ingår och dokumenteras i det systematiska kvalitetsarbetet. Av Skolverkets senaste statistik framgår att det föreligger skillnader mellan resultatet i de nationella kursproven och elevernas betyg i motsvarande kurser på Katrinelundsgymnasiet 1 och att det i vissa kurser är större genomsnittliga skillnader än vad det är i riket. Detta är något som också uppmärksammas och beskrivs i det systematiska kvalitetsarbetet. I den uppföljningsrapport som Skolinspektionen tagit del av finns avvikelserna presenterade tillsammans med möjliga förklaringar. Det står också att enheten under det innevarande läsåret kommer utöka samarbetet med andra skolenheter i bedömningsfrågor till följd av detta. Däremot uppmärksammas inte att det också föreligger skillnader mellan könen på så sätt att det är de kvinnliga eleverna i tydligt

³ Skolinspektionen (2014) *Stöd och stimulans i klassrummet – rätten att utvecklas så långt som möjligt*, Rapport 2014:2, Stockholm: Skolinspektionen

högre utsträckning får ett högre betyg än kursprovet än vad som är fallet med männen och att denna skillnad också är påtagligt större än genomsnittligt i riket. Detta, säger lärarna har inte diskuterats.

Vidare beskriver lärare och rektorn hur rektorn även på andra sätt följer upp lärarnas arbete med betygsättning. I det systematiska kvalitetsarbetet ingår att varje lärare gör en analys av betygssammanställningar från de senaste tre åren i varje kurs. Materialet innehåller fördelning av satta betyg och finns också uppdelat utifrån elevernas kön. Sedan görs analyser av lärarna på gruppnivå (se även området *Rektorns ledarskap*). Lärarna säger att rektorn tar del av de betygsanalyser som lärarna gör efter kursavslut och uppger att rektorn också tar upp betygsättning vid enskilda samtal med lärare, exempelvis i samband med utvecklingssamtalet. Rektorn beskriver att dessa samtal prioriteras olika och att han pratar bedömning och betygsättning mer med vissa lärare än med andra, utifrån behov. Vidare har bedömning och betygsättning varit i fokus på flera av de gemensamma programmöten som hållits på skolenheten och där alla lärare ingår. Bland annat har ett av de möten som hållits haft som syfte att diskutera och implementera Skolverkets nya allmänna råd på området samt att identifiera vad i bedömning och betygsättning som fungerar väl och vad som behöver utvecklas på skolenheten. Detta är ett arbete som kommer fortsätta, skriver rektorn i den redovisning som skickats till Skolinspektionen inför besöket.

Granskningen visar vidare att det finns en systematiserad samverkan i bedömningsfrågor, som innebär att lärare i olika forum och på sätt ges förutsättningar att kalibrera bedömningar och diskutera betygsättning med varandra. Samtliga lärare som är tillsvidareanställda på skolenheten har behörighet och lärarlegitimation. Detta innebär att det i dagsläget inte finns behov av gemensam betygsättning av det skälet. Rektorn uppger emellertid att det finns rutiner för hur betyg ska sättas vid obehörig lärare om en sådan situation skulle uppstå, vilket det gjorde under föregående läsår i samband med en plötslig sjukskrivning.

Lärarnas samverkan i bedömning och betygsättning är både formaliserad och spontan. Lärare beskriver hur de samverkar med ämneskollegor redan i planeringen av undervisningen gällande exempelvis hur ett specifikt område ska bedömas. De delar med sig av uppgifter och diskuterar elevexempel berättar de vidare. Det förekommer också att vi tittar på varandras prov så att det ska vara likvärdigt både vad vi bedömer och hur vi bedömer det, säger en lärare. Vidare sker systematiskt sambedömning vid rättning av de nationella proven. Detta kan vara en väg mot ökad likvärdighet, säger rektorn. Rektorn beskriver att de strävar efter att skrivningarna ska rättas av andra lärare än dem som undervisar eleverna. Samverkan i bedömningsfrågor sker också i de olika ämneskonferenserna som består av ämneslärare från Katrinelundsgymnasiets

olika skolenheter. Där diskuterar lärarna bedömningsfrågor och analyserar hur exempelvis genus, eller föräldrarnas bakgrund kan kopplas till elevernas resultat. Ibland har det förekommit samverkan även med lärare som arbetar på andra närliggande skolor, säger lärarna. Även för omdömen har införts system för likvärdig kommunikation, vilket beskrivs i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete.

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Enhetschef
Signerat av: Helena Boëthius

X Frida Eek

Föredragande
Signerat av: Frida Eek

I handläggningen av ärendet har även utredare Mirzet Tursonovic medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 8 lektionsobservationer
- 3 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 20 och 21 februari 2019. Besöket genomfördes av utredarna Frida Eek och Mirzet Tursunovic.

Katrinelunds gymnasieskola skolenhet 1 är en kommunal skolenhet med huvudmannen Göteborgs kommun. Skolenheten utgör en del av Katrinelundsgymnasiet och omfattar utbildning på samhällsvetenskapsprogrammet med inriktning beteendevetenskap. Skolan är också en nationell idrottsutbildning (NIU) med antagning inom ett antal olika sporter. Sammantaget har skolenheten 284 elever. Omkring 55 procent av dessa är kvinnliga elever. Skolenheten leds av en rektor.